

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК СУСПІЛЬНА ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ В УКРАЇНІ

Матеріали Всеукраїнської студентської наукової конференції

(Харків, 4 листопада 2016 року)

У двох томах

За редакцією *А. П. Гетьмана, Б. М. Головкина*

Том 1

Харків
«Право»
2016

УДК 343.9(477)
ББК 67.9(4УКР)61
3-68

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін (голова);
канд. юрид. наук, доц. К. А. Автухов (відповідальний секретар);
канд. юрид. наук, доц. В. В. Пивоваров;
канд. юрид. наук, доц. М. В. Романов;
д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко;
канд. юрид. наук, асист. О. В. Новіков

Злочинність як суспільна проблема та шляхи її вирішення в Україні : матеріали Всеукр. студ. наук. конф., м. Харків, 4 листоп. 2016 р. : у 2 т. / за ред. А. П. Гетьмана, Б. М. Головкіна. – Т. 1. – Х. : Право, 2016. – 166 с.

ISBN 978-966-937-086-0

ISBN 978-966-937-087-7 (т. 1)

ISBN 978-966-937-087-7 (т. 1)
ISBN 978-966-937-086-0

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Видавництво «Право», 2016

чинності створено окрему інституцію, проте предметом її діяльності є лише особливо небезпечна організована злочинність.

Отже, хоча запобігання організованій злочинності в усіх розглянутих державах є прерогативою правоохоронних органів, проте в західноєвропейських державах набуває розповсюдження і нетрадиційний спосіб запобігання, який в Україні поки що не набув поширення через недосконалий стан громадянського суспільства. Тому існує необхідність та доцільність запозичення досвіду зарубіжних держав із запобігання організованій злочинності в частині створення спеціальних інституцій на рівні правоохоронних органів.

Список літератури

1. Шостко О. Ю. Європейський досвід запобігання організованій злочинності: теоретичні питання / О. Ю. Шостко // Право України. – 2010. – № 2. – С. 198–203.
2. Шостко О. Ю. Адміністративний підхід як один із напрямів запобігання організованій злочинності у Нідерландах / О. Ю. Шостко // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журн. – К., 2008. – Вип. 18. – С. 108–118.
3. Верченко Л. С. Система та компетенція правоохоронних органів США, які протидіють організованій злочинності / Л. С. Верченко // Право і суспільство. – 2009. – № 5. – С. 141–147.
4. Шостко О. Ю. Аналіз ефективної діяльності системи кримінальної юстиції у сфері протидії організованій злочинності в окремих європейських країнах / О. Ю. Шостко // Проблеми законності. – 2009. – № 1. – С. 176–185.

Науковий керівник – д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко

Т. О. Тимошенко,
*студентка 6 групи 5 курсу Інституту
підготовки кадрів для органів юстиції України
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
м. Харків*

НАПРЯМИ ЗАПОБІГАННЯ ВУЛИЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Питання злочинності в кожній країні, зокрема в нашій державі, було і залишається досить актуальним. Вулична злочинність завжди турбувала громадськість і викликала негативні реакції населення. Кожен житель нашої держави має страх стати жертвою вуличних злочинців, а як наслідок, посилюється психологічне напруження в районі, місті, області та країні в цілому. Регламентація та реалізація заходів запобігання та протидії вуличній злочинності постає вагомим проблемою для влади і потребує негайного вирішення.

Протидія вуличній злочинності є пріоритетним напрямом політики Організації Об'єднаних Націй. Міжнародна спільнота також стурбована масовістю вчинення злочинів на вулицях. За станом їх вчинення можна оцінити безпечність проживання та правопорядку в певній державі [1, с. 88].

Загалом, Генеральна прокуратура України в своєму наказі від 06.04.2016 р. № 139 «Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань» зазначила, що вулицею вважається відкрита частина території міста чи населеного пункту (крім приміщень та будівель), на якій перебувають громадяни, рухається транспорт і до якої є вільний доступ у будь-яку пору року та час доби. Також вулицею вважається проїжджа частина дороги, у тому числі автомагістралі, тротуари, площі, проспекти, бульвари, набережні, мости, шляхопроводи, естакади, проїзди, зупинки громадського транспорту, парки, сквери, провулки, завулки, двори, за винятком приватних домоволодінь, включаючи зелені насадження та елементи благоустрою.

Зазначені злочини в більшості випадків вчиняються раптово, в темну пору доби, переважно в містах. Значна кількість таких злочинів вчиняється групами злочинців, особами, які перебувають в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння. Потерпілими здебільшого стають жінки, особи пенсійного віку та діти. При чому питома вага цих злочинів невинно зростає. Тому, як бачимо, сьгоднішні заходи запобігання та протидії малоефективні, а розробка, впровадження та реалізація нових повинна бути пріоритетним напрямом для влади.

Зазначені вище умови вчинення вуличних злочинів ускладнюють їх розкриття та покарання винних. І, як наслідок, погіршується довіра населення до правоохоронних органів та імідж країни на міжнародній арені. Тому дуже важливо впровадити на міжнародному і державному рівні такі заходи протидії вуличній злочинності, які будуть найбільш модернізованими та ефективними в реалізації.

У той же час є й позитивні моменти. Для прикладу, завдяки організації посиленого патрулювання території м. Харкова та області зменшилася кількість кримінальних правопорушень, вчинених у громадських місцях. Так, за 2015 р. зареєстровано 2872 таких злочини, що становить лише 7% загальної кількості облікованих кримінальних правопорушень, також менше стало правопорушень, скоєних на вулицях, у парках і скверах (1901 – 2015 р., проти 2847 – у 2014 р.) [3, с. 178].

Особам, які не хочуть стати жертвою вуличного злодія, слід дотримуватись таких рекомендацій щодо запобігання їх вчиненню: намагатися не перебувати одному на погано освітленій вулиці в темний час доби та малолюдних місцях; якщо ви кудись вийшли, намагайтеся повідомити про це когось із близьких; не носити з собою цінні речі та великі суми грошей, а якщо такі є, зберігати їх у внутрішніх кишенях одягу; якщо помітили, що за вами слідкують, різко змінити траєкторію руху або вчинити якісь несподівані дії, що зіб'ють з пантелику злодія; уникати розмови з незнайомими та підозрілими особами тощо.

Та все ж визначальними повинні бути заходи запобігання та протидії з боку органів державної влади. По-перше, для дієвої протидії і розроблення заходів важливим є правдивий і реальний аналіз стану злочинів на вулицях. Чим правильнішими і дійсними будуть статистичні показники в даній сфері, тим ефективнішими будуть заходи, що впроваджуватимуться. Важливим елементом також є прогнозування на регіональному та державному рівнях. Розробка рекомендацій у відповідній сфері на теоретичному, науковому та законодавчому рівні зробить вагомий внесок для вирішення даної проблеми.

Принципово нова позиція МВС України сприяє формуванню позитивної динаміки боротьби з вуличною злочинністю [2, с. 29]. Вона повинна полягати у відкритій роботі, соціально орієнтованому характері, опитуванні та анкетуванні громадян, посиленій роботі патрульних працівників, негайному реагуванні при виявленні порушень, достовірному обліку малозабезпечених сімей та осіб, посиленому контролю найбільш криміногенних частин населених пунктів.

Отже, аналізуючи стан та динаміку вуличних злочинів, можна зробити висновок, що модернізовані заходи та протидія в цій сфері необхідні на теоретичному, законодавчому, віктимологічному та практичному рівнях.

Список літератури

1. Головкін Б. М. Злочинність на вулицях та в інших громадських місцях / Б. М. Головкін // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України, НЮАУ, НДІ вивч. пробл. злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. – Х. : Право, 2013. – Вип. 26. – С. 87–98.
2. Півень А. В. Кримінологічна характеристика та профілактика вуличної насильницької злочинності / А. В. Півень ; Нац. акад. внутр. справ України. – К. : НАВСУ, 2013. – 206 с.
3. Райнін І. Л. Протидія злочинності в Харківській області: стан, тенденції, прогноз / І. Л. Райнін // Вісн. Кримінол. асоціації України. – 2016. – Вип. 1(12). – С. 175–184.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, асист. Н. В. Сметаніна